

ut sibi esse concessam: quia plenitudo non excundo fines ipsius, vigere debet in Papa: tum quia debet velle prodesse non præesse secundum Augustin. 19. de ciuit. Dei, & habetur 8. q. 1. qui episcopatum: Et tali potestate dicitur esse contentus, vt secundum maiorem inuitis fidelibus non usurpet, licet capax sit maioris: etiam si in ipsum alii ampliorem voluerint sponte transferre, præsertim si maiorem per votum abdicauerit. Isti igitur respondentes ad allegationem præscriptam dicunt, quod licet verba Christi, quodcumq; ligaueris, aliter proferantur, non tamen debent generaliter, sicut quidam volunt, ab omni penitus exceptione intelligi, cum ipsimet dicant qd aliquas exceptiones debent habere. Illa n. quæ sunt contra legem diuinam & euangelicam, & contra legem naturæ excipiuntur, vt illa Papa non possit, vnde concedunt quod prædicta sint excipienda à potestate Papæ. Sic etiā, quamuis Christus, quando protulit ista verba, vocaliter nihil exceperit, tamen omnia ista sunt excipienda, quæ Christus verbo & exemplo excipienda docuit: & Apostoli scripturis canonicis, quorum verba, vt verba Christi recipienda sunt: quia à Spiritu sancto inspirati locuti sunt, & per eos debere recipi meruerunt: Christus autem & Apostoli esse excipienda prædicta omnia innuebant: potestatem enim non necessariam regimini fidelium esse excipiendam insinuat Christus, cum dominationem modum regendi à potestatibus seculi obseruandum, Apostolis interdixit, & ad humilitatem induxit, sicut ex Matth. 20. & Marc. 10. & Luca 22. colligitur. Quod etiam Petrus secutus Christum fecit cum dixit: non dominantes in clerum. Si enim aliquis præceperit alicui cui non tenetur: omni dominationis munere careret. Qui enim de re aliqua vel persona facit quid vult, se aliquo modo esse Dominum ipsius ostendit. Potestates etiam iura & libertates aliquorum sine culpa & absq; causa esse excipienda à potestate Petri insinuauit Christus verbo pariter & exemplo: verbo quidem, cum dicit, vt habetur Matth. 22. reddite quæ sunt Cæsari Cæsari: quæ verba non tantum de illis, quæ debentur Cæsari, debent intelligi, sed de omnibus, quibuscumq; debentur: quod Apostolus, sequens doctrinam Christi ad Romanos, 13. manifestat, cum loquens de potestatibus infidelium, dicit: reddite omnibus debita, cui tributū tributum, cui vectigal vectigal, cui timorē timorē, cui honorē honorē. Si autē debita sunt reddenda, & iura & libertates sine culpa, & absq; causa tolli nō debent: quod etiā ostendit Christus exemplo, cū tributū soluit, ad qd minime tenebatur, vt patet Matt. 17. c. quo facto dedit exemplū Petro, & aliis volentibus sequi perfectionē viæ ipsius, vt ad scandalū euitandū cedant iuri suo: quare multo magis monstrauit exemplo, ne Petrus tolleretur iura aliorū & libertates ipsis inuitis: quia hoc absq; scandalo (quod Petrus oportuit vitare) minime fieri potuisset. Quis n. non scandalizatur, cui inuito suæ libertates & iura tolluntur? Ex prædictis & aliis quasi innumeis, quæ quidā ad idē adducunt, concluditur quod Christus voluit prædicta esse excipienda à potestate, quā sub generalibus verbis indulsit Petro. Ex quo inferitur qd nec Petrus nec alius successor eius habuit à Christo, præsertim in temporalibus illam plenitudinē potestatis, quæ exposita est supra secundo capite cum verbis insinuauit atq; factis, qd vicarius eius talē plenitudinē potestatis nō debuit exercere virtute alicuius potestatis ab ipso sibi concessæ, extra casum necessitatis: cum n. ipse dixerit Petro & omnibus aliis Apostolis, vt legitur, Matth. 17. Non est discipulus super magistrum, neq; seruus super Dominum suum, & Luc. 13. Non est seruus maior eo, qui misit eum, & ipso facto talē potestatem recusauerit exercere: quia legitur Ioh. 6. Cum cogouisset quia uenerunt erant, vt raperent eum, & facerent eum regem fugit in montem, qui etiā cuidā petenti vt iudiciū in temporalibus faceret inter se & fratres suos, respondit, prout legitur Luc. 12. homo quis me constituit iudicē aut Dominū super vos? quasi dicat, nullus: testante Glossa ibid. non dignabatur iudicē esse licet nō arbitratu facultatū: manifeste vt apparet cōuincitur, qd vicarius eius talē potestatem in temporalibus nō potest regulariter exercere: casualiter possit, secundū qd Innocēt. 3. insinuare videtur, vt habetur extr. qui filii sunt legitimi. Per venerabilem.

CAP. VIII.

Dat duas replicas contra responsionem datam supra cap. precedenti quæ etiam solvuntur.

Inter præscripta sunt duo, quæ præcipue posse impugnari videntur: quorum primū est, quod talis plenitudo potestatis esset periculosa subiectis, quod non videtur verum, quia obedientia perfecta etiam cum voto, non est periculosa: sed ad obedientiam perfectam spectat, quod prælatus habeat talem plenitudinem potestatis: ergo talis plenitudo potestatis in Papa non est periculosa fidelibus. Secundū est, quod Papa potest talē potestatem in temporalibus casualiter exercere: Hoc n. superioribus obuiare videtur, nam si vt allegatū est, Non est discipulus &c. & nec Christus in temporalibus etiā casualiter exercuit huiusmodi potestatem; sequitur qd Papa nō debet potestatem huiusmodi casualiter exercere. Ad primum illorum respondetur, quod sicut quædam sunt saluberrima bonis, quæ tamen sunt mortifera malis: sic quædam sunt perfectis expedientia, & periculo euitando carentia, quæ tamen imperfectis noscuntur periculosa: periculis, quæ ab imperfectis sunt euitanda implicita. Martyrium n. non habet annexum periculū, quod fugiendo non debeat ipsum perfectus sumere & suscipere: & tamen periculo coniuncto martyrio, nō debet se exponere imperfectus: teste Beda, qui super illud Matt. 26. Discipuli relicto eo omnes fugerunt, ait: discipuli qui articulum comprehensionis fugiendo prauenerunt, cautelam fugiendi docent eos, qui se ad supplicia minus senserint idoneos: quando tutius est latere, quam se discrimini exponere: sic est de tali plenitudine potestatis, quia esto quod talis plenitudo potestatis in supremo pontifice non esset periculosa perfectis voluntate obedientiæ perfectissimæ se subdentibus, esset tamen periculosa multis imperfectis: quibus etiā ad obedientiam perfectissimā obligari discriminosum esse videtur. Cum ergo in congregatione fidelium multi imperfecti existant, non expedit vt Papa, respectu omnium, talem habeat plenitudinem potestatis: quare talis potestas est periculosa, saltem imperfectis, quos etiam certum est ad obedientiam perfectissimam non magis teneri, quam ad perfectam onera & pericula, quæ Papa de iure (si huiusmodi haberet plenitudinem potestatis) malitiose vel indiscrete posset iniungere, obligare.